

гус О. В. Пізнавальний потенціал дошкільника. Вивчення та розвиток. *Практична психологія та соціальна робота*. 2008. № 1 (106). С. 46–52.

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ: ПЕРЕВАГИ ТА МОЖЛИВІ РИЗИКИ

Вихователь Л. В. Гончарова

В українській та зарубіжній психолого-педагогічній науці визнається унікальність і особлива значимість дошкільного дитинства як самоцінного періоду життя.

Справді, все починається з дитинства, коли дитина активно входить у світ людської культури, що долучає її до загальних цінностей. У цей період дитина набуває базовий соціокультурний досвід, починає формуватись її особистість, виявлятися індивідуальність.

Це зумовлює підвищений інтерес до дошкільної освіти як ефективного засобу виховання та розвитку дошкільнят.

Термін «педагогічні технології» набув досить широкого поширення в контексті сучасної української дошкільної освіти, що знаходить відображення в численних публікаціях; тим не менш, видається, що його наповнення потребує спеціальних коментарів. Не ставлячи завдання повного розкриття всіх інтерпретацій даного терміну, зазначимо, що він наповнюється різним змістом:

- інструментарій;
- цілеспрямоване використання об'єктів, подій та відносин у освітньому процесі;
- система інноваційних методів, способів та засобів навчання, виховання та розвитку особистості дитини в сучасних соціокультурних умовах та ін., але не визначена основна сутність технології як нової категорії дошкільної педагогіки, її якісна відмінність від методики виховання та

навчання дошкільнят.

Разом з тим, сутнісна своєрідність педагогічної технології полягає в тому, що це компонент педагогічної системи, який створений в освітній організації; спосіб проектування та конструювання освітнього процесу, що дозволяє реалізувати цілі дошкільньої освіти. Технологія вибудовується як система взаємозалежної діяльності всіх учасників освітнього процесу; має етапи; до її структури входить педагогічна діагностика. Важливим компонентом технології є чіткий опис необхідного предметно-розвивального середовища.

Аналіз матеріалів анонімного опитування 100 вихователів дитячих садків Житомирської області (дані 2019 р.) підтверджує, що для вихователів безпосередньо працюючих з дітьми та їх батьками, відмінність термінів «педагогічна технологія» та «методика» є незрозумілою. Можливо, це пов'язано з тим, що у підручниках з дошкільньої педагогіки для вузів цей термін використовується, але не розкривається. Однак без розуміння сутності педагогічної технології, що базується на досягненнях психолого-педагогічної науки про дошкільнє дитинство, є чималий ризик втратити якість дошкільньої освіти.

Сучасні технології дошкільньої освіти розглядаються як перспективний напрямок підвищення якості виховання та розвитку дітей дошкільного віку.

Безперечною перевагою є спрямованість на вирішення актуальних завдань збереження та зміцнення дитячого здоров'я, виховання основ здорового способу життя («здоров'язберігаючі технології»); адаптація дитини із сім'ї переселенців у дитячому садку; формування основ культури споживання та ін.).

Слід зазначити про технології соціально-культурної діяльності та розвитку творчих здібностей дітей. Особливий інтерес становлять технології організації цілісного освітнього процесу з урахуванням методу проєктів. Дані технології враховують специфіку дошкільньої освіти, відсутність жорсткої предметності, пропонуючи інтегрований зміст,

що відповідає субкультурі сучасних дошкільнят, своєрідності пізнавальних інтересів дівчаток та хлопчиків.

Все більше у практиці дитячого садка використовуються сучасні інформаційні технології: мультфільми, дитячі розвиваючі комп'ютерні ігри, мультимедійні презентації та ін. При всіх плюсах їх використання для збагачення соціокультурного досвіду дітей за рахунок розширення віртуального освітнього простору, не можна забувати про важливість накопичення дитиною різноманітного сенсорного досвіду традиційним шляхом пізнання світу. Домінування комп'ютерних ігор містить небезпеку деформації досвіду соціальної взаємодії з дорослими та однолітками.

Таким чином, сучасні технології дошкільньої освіти знаменують якісно новий етап розвитку. Застосування, а тим паче самостійна розробка педагогічних технологій вимагає принципово іншого рівня професіоналізму – професійної компетентності, базовою складовою якої є розуміння сутісної своєрідності цього виду технологій як соціальних, у яких вихідним та кінцевим результатом виступає людина.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бовть О.Б. Комп'ютерні ігри та дитяча агресивність: випадковий взаємозв'язок чи прикра закономірність? *Педагогіка і психологія*. 2002. № 1–2. С.110–116.

2. Олійник Ю. І. Способи використання інформаційних комп'ютерних технологій у підготовці фахівців галузі дошкільньої освіти. *Зб. наук. праць Педагогічні науки*. Херсон: Видавництво ХДУ, 2009. Вип. 51. С. 403–408.

3. Орлова Т.В. Історія сучасного світу (XV– XX століття). Київ.: Вікар, 2007. 552с.

4. Усик О. Соціальна компетенція дітей старшого дошкільнього віку. *Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав – Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»*: науково-теоретичний збірник. Переяслав-Хмельницький, 2008. Вип. 14. 345 с.